

Mínění o motivech vstupu do politiky – únor 2015

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v15-02</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>2. – 9. 2. 2015</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1069</i>
Počet tazatelů:	<i>248</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PD.5</i>
Zveřejněno dne:	<i>25. března 2015</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

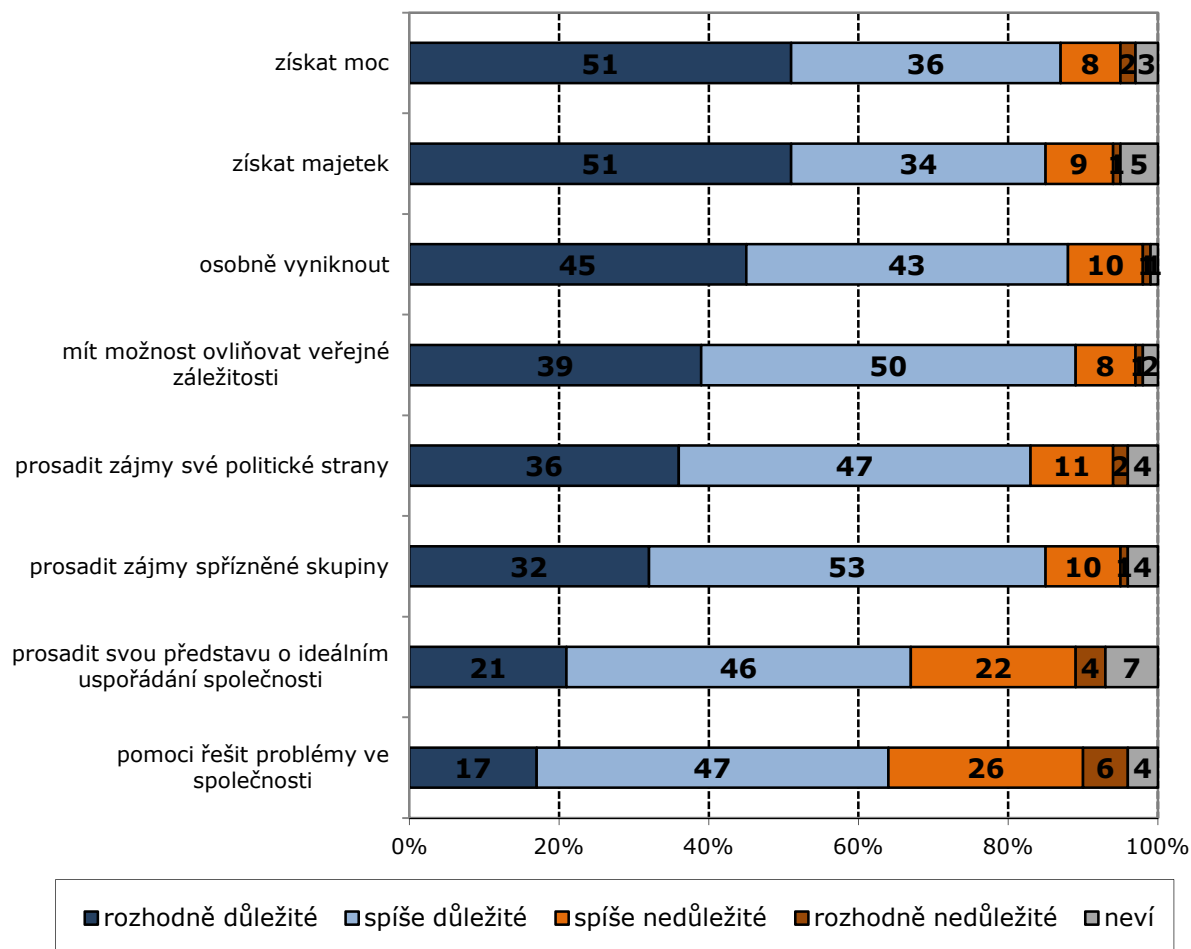
V únoru 2015 byly v rámci bloku o občanské angažovanosti a participaci na veřejném životě pokládány otázky mapující mínění občanů o motivech pro vstup do politiky.

Jak ukazují výsledky šetření zachycené v grafu 1, všechny předložené pohnutky, proč se někdo může chtít zapojit do veřejného života, se většinou občanů jeví jako opodstatněné a tudíž poměrně důležité. Součet podílů odpovědí „rozhodně důležité“ a „spíše důležité“ se s výjimkou posledních dvou položek pohyboval nad hladinou 80 %, respektive čtyř pětina, přičemž i u dvou relativně nejnižší hodnocených pohnutek – prosazování své představy o ideálním uspořádání společnosti a pomoci při řešení problémů ve společnosti – se deklarovaná důležitost těchto motivů v součtu pohybovala na úrovni okolo dvou třetin (67 % a 64 %). To, co jednotlivé položky a vnímání jejich důležitosti vzájemně od sebe odlišovalo, byl proto hlavně samotný podíl těch, kdo je označil za „rozhodně důležité“.

Z tohoto hlediska se jako nejdůležitější jeví touha získat moc a majetek, které shodně 51 % českých občanů, tedy fakticky polovina, pokládá za „rozhodně důležité“. Jen o málo méně významnou pohnutkou ke vstupu do politiky v očích veřejnosti je snaha osobně vyniknout, což za „rozhodně důležité“

označilo 45 % dotázaných. Dvě pětiny (39 %) takto hodnotí možnost ovlivňovat veřejné záležitosti, okolo třetiny totéž uvádí i v případě prosazování zájmů vlastní politické strany (36 %) nebo spřízněné skupiny (32 %). Idealistické motivy, jako prosazování své představy o ideálním uspořádání společnosti a pomoc při řešení problémů ve společnosti, za „rozhodně důležité“ pokládá pouze asi pětina dotázaných (21 %, resp. 17 %), i když další téměř polovina (46 %, respektive 47 %) je označuje alespoň za „spíše důležité“.

Graf 1: Důležitost důvodů, proč se lidé zapojují do politického života¹



Pozn.: Položky jsou v grafu řazeny sestupně podle velikosti podílu odpovědi „rozhodně důležité“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 2. 2015, 1069 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podrobnější analýza ukázala, že s rostoucím věkem mírně oslabuje přesvědčení o významnosti motivu pro vstup do politiky v podobě snahy o vyniknutí. S rostoucím vzděláním poněkud zesiluje mínění o významnosti motivu pomoci řešit problémy ve společnosti a oslabuje přesvědčení o důležitosti snahy o osobní vyniknutí, získání moci a získání majetku. Se zlepšujícím se hodnocením

¹ Znění otázky: „Řekněte mi prosím, proč se podle Vás zapojují lidé do politického života? Jak důležité nebo nedůležité jsou pro ně následující důvody? a) Pomoci řešit problémy ve společnosti, b) osobně vyniknout, c) získat moc, d) prosadit svou představu o ideálním uspořádání společnosti, e) mít možnost ovlivňovat veřejné záležitosti, f) prosadit zájmy své politické strany, g) získat majetek, h) prosadit zájmy spřízněné skupiny.“ Varianty odpovědí: rozhodně důležité, spíše důležité, spíše nedůležité, rozhodně nedůležité.

životní úrovně sílí víra v důležitost snahy pomoci řešit problémy ve společnosti a naopak slábne přesvědčení o tom, že motivem pro vstup lidí do politiky jsou snaha vyniknout, získání moci, získání majetku a prosazování zájmů spřízněné skupiny. Z hlediska sebezaražení na škále levice-pravice pak ti, kdo se hlásí k vyhraněné levici, odpovídají častěji „rozhodně důležité“ v případě prosazování svých představ o ideálním uspořádání společnosti, ovlivnění veřejných záležitostí a prosazování zájmů své strany nebo spřízněné skupiny.

Ve srovnání s předešlým šetřením (viz tabulku 1) poklesl podíl dotázaných, kteří za rozhodně důležitý motiv vstupu do politiky považují prosazování zájmů spřízněné skupiny (o 4 procentní body), přičemž však vzrostl podíl těch, kteří to pokládají za „spíše důležité“ (o 5 procentních bodů). O 4 procentní body vzrostl podíl respondentů, kteří za spíše důležité označovali prosazení své představy o ideálním uspořádání společnosti, čímž je tomuto motivu v celkovém součtu (67 %) připisována největší důležitost od počátku srovnatelných měření od roku 2010. V porovnání s obdobím let 2011 až 2013 je rovněž vyšší význam prisuzován snaze pomoci řešit problémy ve společnosti a naopak menší důraz je kladen na snahu získat moc či majetek.

Tabulka 1: Důležitost důvodů, proč se lidé zapojují do politického života – časové srovnání

	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	RD	SD	RD	SD	RD	SD	RD	SD	RD	SD	RD	SD
Získat majetek	53	30	60	29	61	30	60	31	53	33	51	34
Získat moc	51	34	59	30	58	32	61	31	52	35	51	36
Osobně vyniknout	45	40	50	37	51	41	49	42	45	42	45	43
Mít možnost ovlivňovat veřejné záležitosti	36	52	36	52	36	46	41	45	42	47	39	50
Prosadit zájmy své politické strany	40	43	38	47	38	47	41	45	38	45	36	47
Prosadit zájmy spřízněné skupiny	33	48	34	46	34	48	39	44	36	48	32	53
Prosadit svou představu o ideálním uspořádání společnosti	20	40	18	40	15	39	17	40	22	42	21	46
Pomoci řešit problémy ve společnosti	16	47	11	42	10	38	10	43	17	48	17	47

Poznámka: Procenta v řádku. RD=rozhodně důležité; SD=spíše důležité

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.